Remete Szent Pál

Alkotó	Sadeler, Rafael I; Sadeler, Jan I Brussel 1555 / Antwerpen 1561 - 1628 Venezia / 1632 München; Brussel 1550 - 1600 Bruxelles/Venezia Vos, Maarten de (rajz) Antwerpen, 1532 - 1603
Készítés ideje	1693–1714
Anyag	papír
Technika	rézmetszet
Méretek	magasság: 17 cm szélesség: 21 cm
Felirat	Feliratok a kép alatt: Tempore quo Decii feruebat saeua tyrannis, Christicolas duris pressit acerba malis. Territus his fugiens Thebaide PAVLVS eremu(m) Intrat, et a coruo pabula grata capit. Képszám középen: 1
Leltári szám	1975.4804.1
Egyéb	kiadó: Rossi, Domenico de' (1659 - 1730) Az eredeti, Jan és Raphael Sadeler által 1600-ban kiadott sorozat alapján; tükörképes másolatok, jelzet nélkül. Az eredeti kiadást ld. Biblioteca Digital Hispánica, http://bdh-rd.bne.es/viewer.vm?id=0000011024. További kiadás (a Domenico de Rossi-féléhez hasonlóan tükörképes másolat): Thomas de Leu (kiadó), Nicolaas de Bruyn (metszetek), Maerten de Vos és Jan Sadeler nyomán, 1606; ld. London, British Museum, ltsz. 1852,0214.539.1-30, ld. a kommentet a 1852,0214.537.1-26 leltári számú kötetnél:

Leírás

A nagyszakállú, ruha gyanánt levelekből font ágyékkötőt viselő remete baloldalt, a barlangja bejáratánál ül a hangulatos, kedves részletekkel teli, európai jellegű erdőben. Tekintetét a hollóra emeli, aki sietve érkezik a napi kenyér-adaggal jobb felől. Dús a vegetáció a remetelak körül a szikla mögött fakadó forrásnak köszönhetően, amelynek vize patakként kanyarog tova. Az erdei állatok – a fa odvában ülő nyúl és a patakhoz igyekvő farkas – nyugodtan végzik mindennapi tevékenységüket. A kép alatti sáv rímes felirata tömören elbeszéli a kereszténytildözések miatt a remeteéletet választó thébai Pál történetét. A két szöveghasáb közti 1-es szám jelzi, hogy a lap egy sorozat első darabja. Csakugyan így is van: az eredetileg Maarten de Vos (Antwerpen, 1532 - 1603) által rajzolt, Jan és Raphael Sadeler által metszett és még 1600 előtt Münchenben kiadott, harminclapos (huszonkilenc lapból és egy címlapból álló) Solitudo Sive Vitae Patrum Eremicolarum című sorozat egyik későbbi,

oldalfordított másolatban megjelent változatából származik ez a metszet. Az eredeti ugyanis, négy hasonló témájú társával, amelyekkel sok esetben egy kötetbe kötötték, roppant népszerű lett. A nyomólemezeket azonban a Sadeler-család őrizte, kizárólagos joggal az utánnyomásra és kiadásra. Így az okkal jó üzletet szimatoló későbbi kiadó-vállalkozók a következő bő száz év során csakis a már megjelent lapok alapján készíttethették el saját verzióikat, immár a saját nevük alatt. Így tett a Rómában 1693-tól Giovanni Giacomo de Rossi örököseként működő Domenico de Rossi is, aki új címlappal, és teljesen újrametszett, ám az előképekhez az oldalirányon kívül a lehető legpontosabban ragaszkodó lapokkal publikálta a művet. Minthogy a sorozat szerepel az üzletében kapható rézmetszetek 1714-es jegyzékében, legkésőbb ebben az évben készült el a másolat. (Sebő Judit, 2021)

Kiállítások

• 2021 Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum, "Pálosok" - rendtörténeti kiállítás

Bibliográfia

• Domenico de Rossi: Indice delle stampe, intagliate in rame a bulino, e in acqua forte esistenti nella stamperia di Domenico de' Rossi erede di Gio. Giacomo appresso Santa Maria della Pace in Roma. […] 1714, 80. o: Libro de' Santi Eremiti, intitolato Solitudo, sive Vitae Patrum Eremicolarum in 30 fogli mezzi reali intagliato a bulino. Giovanni Giacomo de' Rossiról és a Rossi család kiadói vállalkozásáról: Massimo Ceresa: "De Rossi, Giovanni Giacomo", in Dizionario Biografico degli Italiani, 39 (1991.
• Hollstein ; Leopoldine van Hogendorp Prosperetti: "Helenus and Dorotheus: Marten de Vos and the Desert Fathers," in: Walter Melion, James Clifton, Michel Weemans (szerk.): Imago Exegetica: Visual Images as Exegetical Instruments, 1400-1700. Leiden: Brill, 2014, 423-448.